

One-Pager DAF x DAM

Afrika neemt een steeds prominentere positie in op het wereldtoneel, of het nu gaat om handel, grondstoffen, veiligheid, of geopolitiek. Voor zowel Nederland als Europa is een duurzame en wederkerige relatie met Afrika van strategisch belang, maar deze relatie staat onder druk. De snelle ontwikkelingen in Afrika, gecombineerd met de groeiende invloed van andere geopolitieke spelers, vragen om een toekomstgerichte strategie waarmee Nederland succesvol met Afrika kan blijven samenwerken.

Om Nederland te presenteren als toekomstbestendige samenwerkingspartner is het waardevol om in te zetten op de kennis en kunde van Nederland. Publieksdiplomatie (PD) biedt een veelbelovend instrument om hieraan bij te dragen. Toch zijn er ook uitdagingen, zoals het koloniaal verleden en een toenemend anti-Westers sentiment. Bovendien ontbreekt het aan helder inzicht in hoe publieksdiplomatie meetbaar en effectief kan worden ingezet in de diverse contexten van Afrika. Zonder een goed onderbouwde en doelgerichte aanpak loopt Nederland het risico om nieuwe samenwerkingsmogelijkheden mis te lopen. Het is daarom essentieel te onderzoeken welke strategieën en instrumenten het beste bijdragen aan duurzame samenwerking.

Methodiek

Een methodiek is ontwikkeld om een efficiënt en samenhangend beleidsadvies op te stellen die de beleidsvorming op verschillende niveaus structureert. De zogenoemde TIR-methode sluit hier nauw op aan: eerst analyseren we het thema (T), vervolgens de PD-instrumenten (I) die het meest effectief zijn voor dit thema, en ten slotte de regio's (R) waar deze thema's en instrumenten het meest relevant voor zijn. De vier overkoepelende thema's zijn duurzame ontwikkeling, sociale ontwikkeling, stabiliteit & democratie en cultuur & dialoog. Deze thema's bieden een strategisch kader dat ervoor zorgt dat het beleid gericht blijft op de meest urgente uitdagingen en prioriteiten, waarin de Nederlandse identiteit centraal staat. Door rekening te houden met de lokale behoeften, kansen en uitdagingen, biedt de TIR-methode handvatten die door de posten lokaal of regionaal ingezet kunnen worden.

Legenda

 Thema's Instrumenten Regio's

Duurzame Ontwikkeling

Duurzame ontwikkeling is een belangrijk onderdeel van de Nederlandse internationale strategie en sluit aan bij de kernwaarden van Nederland als innovatieve en oplossingsgerichte partner. Nederland heeft een sterke reputatie in watermanagement, voedselproductie en duurzame energie. Deze expertise kan worden benut om diplomatieke banden met Afrikaanse landen te versterken. We richten ons op drie subthema's: waterveiligheid, voedselzekerheid en energietransitie & infrastructuur. Met onze kennis en ervaring binnen deze thema's kunnen we Afrika effectief ondersteunen bij klimaatbestendigheid en verschillende uitdagingen die gepaard gaan met de snelgroeiende bevolking op het continent. Zo zou er ingezet kunnen worden op integraal waterbeheer op stroomgebied niveau in regio's met grote internationale riviersystemen, zoals de Nijl. Het uitwisselen van kennis en informatie kan een belangrijke rol spelen in het ondersteunen van voedselzekerheid en de energietransitie, om bij te dragen aan de vraag van een snel groeiende bevolking.

Sociale Ontwikkeling

Binnen het kader van de sociale ontwikkeling staat Nederland bekend om zijn grote toewijding aan gendergelijkheid, armoedebestrijding, en gezondheid en welzijn. De drie thema's dienen de belangen van zowel Nederland als Afrika, omdat deze bijdragen aan de verbetering van levensomstandigheden en een sterkere economische en sociale zekerheid in Afrikaanse landen. Belangrijke instrumenten hiervoor zijn bijvoorbeeld educatieprogramma's, samenwerking met lokale NGO's en innovatieve technologieën. Zo werkt de Nederlandse ambassade in Egypte samen met de North South Consultant Exchange om meer dan 400 Egyptische meisjes sporttrainingen te geven, waarin ze tegelijkertijd informatie opdoen over voeding en hun leiderschapsvaardigheden kunnen uitdiepen. Verschillende instrumenten kunnen effectief worden toegepast in Zuidelijk-Afrika, West-Afrika, de Grote Meren, en Noord-Afrika.

Stabiliteit & Democratie

Het versterken van stabiliteit en democratie in Afrika is cruciaal voor zowel Afrika als Nederland. We kijken hierbij specifiek naar de rechtsstaat, het maatschappelijk middenveld en jongeren inspraak. Het thema wordt gedreven door wederzijds belang. Door in te zetten op een gelijkwaardig partnerschap versterkt Afrika zijn weerbaarheid, terwijl Nederland leert van Afrikaanse

 ervaringen. Dit leidt tot een duurzame samenwerking die risico's en kansen benut. Een voorbeeld van samenwerking op het subthema rechtsstaat is de Nederlandse deelname aan de Interparlementaire Unie (IPU)-vergaderingen in 2023, waar samen met Afrikaanse vertegenwoordigers werd gewerkt aan vrede en gerechtigheid. Deze samenwerking kan worden versterkt door gerichte initiatieven zoals bilaterale partnerschappen, educatieve programma's en het delen van best practices. We kunnen ons hierbij richten op samenwerking met Noord Afrika, waar gezamenlijke uitdagingen zoals migratie spelen, maar ook kijken naar verdere mogelijkheden voor samenwerking in de Sahel en Zuid Afrika. Het doel is om Nederland te positioneren als een betrouwbare partner in het versterken van bestuurlijke en democratische weerbaarheid.

Cultuur & Dialoog

Cultuur is een krachtig middel dat niet alleen wederzijds begrip bevordert, maar ook maatschappelijke uitdagingen adresseert en bilaterale relaties versterkt. We leggen de focus op vier subthema's: educatie, kunst & culturele samenwerking, sport en het Nederlands koloniale verleden. Educatie biedt kansen voor langdurige samenwerking en jeugdontwikkeling. Kunst, sport en cultuurprojecten bevorderen inclusiviteit en fungeren als een verbindend middel dat saamhorigheid bevordert en Nederland neerzet als een samenwerkingsgerichte partner. Het Nederlands koloniale verleden behoeft ruimte voor dialoog en erfgoedprojecten, wat kan bijdragen aan begrip en gelijkwaardige relaties.

 Belangrijke instrumenten hiervoor zijn uitwisselingsprogramma's, culturele hubs, stimulatie van rondetafelgesprekken en versterking van wederzijds cultureel erfgoed. Deze instrumenten zijn gekozen

 vanwege hun potentieel om dialoog en samenwerking te stimuleren. Daarnaast dragen ze bij aan het opbouwen van vertrouwen en het delen van kennis tussen betrokken partners en posten. De instrumenten kunnen bijvoorbeeld goed worden toegepast in landen als Egypte, Ghana, Marokko, en Zuid-Afrika op basis van de sterke historische banden en artistieke kansen die deze landen bieden volgens het Internationaal Cultuurbeleid 2025 - 2028 van Nederland.

Bronnen /voetnoten:

Rijksoverheid. (2023). *De Nederlandse Afrikastrategie 2023-2032*. Geraadpleegd op 12 januari 2025. Via

<https://open.overheid.nl/documenten/68e1c3d0-5504-425e-b149-bef0772fcd85/file>

Rijksoverheid. (2024). *Internationaal cultuurbeleid 2025-2028*. Geraadpleegd op 12 januari 2025. Via

<https://open.overheid.nl/documenten/1642ea41-a8eb-4042-b3c8-808c5c7dcbd0/file>

Empowering girls through sports (z.d.). *Social Progress*. Via <https://www.netherlandsandyou.nl/web/egypt-en/themes/social-progress>

Ministerie van Buitenlandse Zaken. (2022). *Beleidsnotitie Doen waar Nederland goed in is*. Geraadpleegd op 12 januari 2025. Via

<https://open.overheid.nl/documenten/ronl-98fld520800bbb8067bdd271ab313cb10a986b93/pdf>

Uitvoering kaderrichtlijn water. (z.d.). Informatiepunt Leefomgeving. Via

<https://iplo.nl/thema/water/oppervlaktewater/kaderrichtlijn-water/uitvoering-kaderrichtlijn-water/>